Bezpłatnie

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Nr. 38. W Krakowie 14 października 1916. Rocznik I.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie z podaniem źródła.

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“ Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie pojawiają się w miarę potrzeby. Wysyłka odbywa się bezpłatnie. Instytucye, korporacye, oraz kupcy, rękodzielnicy i przemysłowcy okręgu Izby otrzymują „WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“ za ustnem lub pisemnem zgłoszeniem w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, ul. Długa 1. p., Tel. Nr. 2318.

— Bez odpowiedzialności. —

Unormowanie obrotu.

Zajęcie szpagatu konopnego dla celów wojennych.

Rozporządzeniem ministeryalnem z 7. października b. r. (Dz. p. p. 343) zarządzono, iż wszyscy właściciele lub przechowawcy szpagatu z konopi, grubości 1—2 mm obowiązani są odstawić swe zapasy do Zarządu gminnego przed dniem 21. października.

Z pod tego rozporządzenia wyjęte są zapasy poniżej 1 kg., oraz wszelkie zapasy, znajdujące się w prywatnych gospodarstwach.

Przedsiębiorstwa, trudniące się przeróbką szpagatu mogą zatrzymać połowę swych zapasów dla własnego użytku.

Ilości ponad 25 kg. można przesyłać wprost do właściwego Urzędu wojskowego; należy jednak równocześnie zawiadomić o tem Zarząd gminny.

Cena odbioru wynosi za 1 kg. dla producentów: 8.50 K., dla wszystkich innych: 9.50 K.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia podlegają karze pieniężnej do 5000 K. lub karze aresztu do 6-ciu miesięcy.

Zakaz używania do wyrobu musztardy nasion gorczycy zawierających olej.

Rozporządzeniem ministeryalnem z 7. października b. r. (Dz. p. p. 344) zakazano wyrobu wszelkiego rodzaju musztardy z nasion gorczycy, zawierających więcej niż 12% tłustego oleju.

Olej, uzyskany przez wyciskanie w prasach hydraulicznych, należy zaofiarować Austryackiej Centrali olejów i tłuszczów w Wiedniu.

Producenci musztardy obowiązani są zgłosić Centrali zarówno zapasy nasion gorczycy, znajdujące się w ich posiadaniu w chwili ogłoszenia rozporządzenia, jak też ilości później nabyte.

Makuchy z oleju gorczycznego, pozostające po wyciśnięciu oleju, należy odesłać do Centrali.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą grzywną do 5000 K. lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

Zgłaszanie zapasów szmat.

Na podstawie rozporządzenia ministeryalnego z 15. września b. r. (Dz. p. p. 306) wzywa Komisya dla obrotu szmatami wszystkich właścicieli przedsiębiorstw, trudniących się przeróbką szmat, tudzież handlarzy, ażeby zapasy swe zgłosili przed 10. października b. r. wedle stanu z dnia 1. października 1916.

Zapasy gałganów, sprowadzonych z poza granicy celnej, wykazać należy osobno.

Przedsiębiorcy i handlarze prowadzić winni po myśli wymienionego rozporządzenia książkę składową, w której wciągać należy przyrost tudzież ubytek zapasów, oraz ilości pochodzące z zagranicy.

Formularze zgłoszeń są do nabycia w biurze Izby handlowej i przemysłowej. Wypełnione formularze przesyłać należy na ręce Komisyi dla obrotu szmat (Hadernkommission) w Wiedniu (I. Seitzergasse 1).

Utworzenie Wojennego Związku przemysłu krochmalnego.

Rozporządzeniem ministeryalnem z 6. października b. r. (Dz. p. p. 342) utworzono Wojenny Związek przemysłu krochmalnego (Wiedeń I. Teinfaltstrasse 2), do którego należą wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe i rolnicze, trudniące się wyrobem krochmalu i produktów krochmalnych (mąka z krochmalu, syrop, cukier, dekstryna itp.).

Zadaniem Związku jest rozdział ziemniaków między producentów krochmalu, zaopatrywanie fabryk w środki pomocnicze oraz uregulowanie produkcyi i sprzedaży krochmalu i wyrobów krochmalnych.

Producenci obowiązani są do przeróbki kartofli na krochmal, ewentualnie produkty krochmalne, stosownie do wskazówek udzielonych im przez Związek.

Związek jest upoważniony do wydawania zarządzeń odnośnie do nieużytych ilości ziemniaków.

Sprzedaż produktów unormowano w ten sposób, iż wszyscy producenci obowiązani są zaofiarować swe wyroby Związkowi po cenach ustanawianych okresowo oraz sankcyonowanych przez Ministra handlu.

Przesyłki krochmalu należy zaopatrzeć specyalnem poświadczeniem transportowem.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia podlegają karze pieniężnej do 5.000 K. lub karze aresztu do 6-ciu miesięcy.

Unormowanie obrotu dziczyzną.

Rozporządzeniem ministeryalnem z 4. października b. r. (Dz. p. p. 341) unormowano obrót dziczyzną. Właściciele lub dzierżawcy polowania obowiązani są oddawać pewną część upolowanej dziczyzny odpowiednim urzędom, które zostaną ustanowione przez polityczną władzę krajową. Wysokość części podlegającej przymusowi oddania jest następująca:

z każdych zastrzelonych podczas całego okresu polowania 100—500 zajęcy	40%
z każdych dalszych 500 zajęcy	60%
z dalszych 1000	80%
z każdej jeszcze dalszej liczby	90%

Z ubitych rogaczy (najmniej 3 sztuki) musi być oddana trzecia część, sarn tylko całe sztuki.

Ceny odbioru są następujące:

za 1 kg. rogacza	2 K. 20 h
za 1 kg. sarniny	3 K. 50 h
za 1 kg. zająca	4 K. 50 h

Urzędy przyjmujące rozdzielać będą dziczyznę według wskazówek władz krajowych.

Właściciele polowania obowiązani są 31. października, 30. listopada i 31. grudnia podać władzom liczbę zabitych sztuk dziczyzny.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia podlegają karze 500 K. za niezgłoszenie rogacza, 100 Kor. za sarnę i 10 K. za każdego zająca.

Ograniczenie produkcyi piwa.

Rozporządzeniem ministeryalnem z 28. września b. r. (Dz. p. p. 333) ograniczono produkcyę piwa na miesiąc październik.

Na mocy tego rozporządzenia wolno wytwarzać najwyżej 25% tej ilości piwa, jaka została wyprodukowana w tym samym czasie w roku 1911 i 1912.

Dla browarów, które w roku 1911 i 1912 były nieczynne przez czas dłuższy niż 10 następujących po sobie dni, miarodajną jest wysokość produkcyi w miesiącu październiku 1910 roku. W razie zaś gdyby i w tym czasie również nie były czynne, należy wziąć pod uwagę wytwórczość w miesiącu październiku 1913 roku.

Unormowanie obrotu zbożem.

C. k. Namiestnictwo zarządziło w myśl rozporządzenia cesarskiego z 11. czerwca b. r., iż rolnicy producenci (Selbstversorger) mogą zostawić dla własnego wyżywienia, prócz innych gatunków zbóż, także jęczmień w ilości 20% należnej im ogólnej ilości zboża.

Unormowanie obrotu świeżemi śliwkami.

Rozporządzeniem ministeryalnem z 2. października b. r. (Dz. p. p. 339) zarządzono, iż do przesyłek świeżych śliwek poza obszar danej politycznej władzy krajowej należy dołączyć specyalne poświadczenie transportowe, wystawione przez polityczną władzę powiatową.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą grzywną do 5000 K. lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

Wywóz i przywóz towarów.

Wywóz z Niemiec.

Świeżym zakazem wywozu i przewozu przez Niemcy objęto żelazo i aliaże żelaza.

Wyjęte z pod tego rozporządzenia są przesyłki nadane do dnia 7. października b. r.

Wywóz z państw neutralnych.

W Szwajcaryi wydano zakaz wywozu konserw. pomidorów, ryb rzecznych i morskich, świeżych i zamrożonych, octu i kwasu octowego o 12% lub mniejszej zawartości kwasu, drzewa korkowego surowego lub przerobionego, odpadków korkowych, tkanin bawełnianych, kolorowych, drukowanych i barwnie tkanych w sztukach, tiulu bawełnianego, gładkiego, surowego lub półblichowanego, tkanin z konopi, lnu, juty, wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych, ołowiu oraz octanu ołowianego.

W Holandyi zezwolono na wywóz: owoców strączkowych ze zbioru 1915 lub starszych oraz wszelkich gatunków fasolki szparagowej, grochu, jabłek i gruszek.

Zakazano zaś wywozu konserw mięsnych i środków żywności, zawierających mięso, włosia bydlęcego oraz wszelkich artykułów, sporządzonych z włosia.

W Szwecyi zezwolono na wywóz brusznic.

Zakazano zaś wywozu kruszcu, miedzi i niklu, obrobionego drzewa olchowego, kołnierzy, mankietów, półkoszulków krochmalnych i prasowanych, bawełnianych sznurówek, bawełnianej podszewki do kapeluszy i czapek, materyi na parasole i parasolki, bawełnianych haftów oraz węgli kostnych.

W Norwegii wydano zakaz wywozu bastu kokosowego, włókien i przędzy kokosowej.

Opłaty stemplowe na podaniach o zezwolenie wywozu.

Według zawiadomienia Urzędu wywiadowczego w Radomiu należy stosownie do wyższego kursu rubla opatrzyć podania o zezwolenie wywozu marką stemplową za 2 K. 75 h.

Rozporządzenie to obowiązuje od 1. października b. r.

Sprawy handlowe.

Nadzór nad rozdziałem cukru.

W toku obrad nad unormowaniem rozdziału cukru w obrębie miasta Krakowa oraz na obszarze twierdzy nabrała Izba handlowa i przemysłowa przekonania, iż wykonywanie należytej kontroli nad działalnością Zachodnio-galicyjskiego Biura dla rozdziału cukru nie da się odłączyć od nadzoru nad rozdziałem całego kontyngentu cukru, przybywającego do Galicyi.

Najściślejsze nawet unormowanie dyspozycyi i sprzedaży w obrębie Krakowa nie zapobiegnie bowiem samodzielnemu dyrygowaniu cukru na prowincyę, które utrudnia w wysokiej mierze powołanym czynnikom wywarcie należytego wpływu na równomierne pokrycie zapotrzebowania galicyjskiego.

Zamierzony przez Izbę cel dałby się osiągnąć w ten sposób, gdyby c. k. Namiestnictwo zechciało czynnikom publicznym, nadzorującym obecnie rozdział cukru dla Krakowa, zapewnić odpowiedni udział w naradach nad rozdziałem cukru dla całego terenu działania Zachodnio-galicyjskiego Biura, względnie takie dla reszty kraju.

Organizacya taka czynną jest od pewnego czasu w Krakowie, gdzie rozdział cukru kontrolowanym bywa przez specyalną Komisyę rozdzielczą, złożoną z przedstawicieli Starostwa, Magistratu oraz Izby handlowej i przemysłowej.

Utworzenie analogicznego ciała doradczego dla okręgu Izby względnie dla całej Galicyi, ewentualnie powierzenie tych funkcyi doradczych krakowskiej Komisyi rozdzielczej, ułatwiłoby c. k. Namiestnictwu uregulowanie rozdziału cukru w sposób odpowiadający istotnym potrzebom ludności i byłoby w stanie zapobiec brakom, pojawiającym się obecnie w tej gałęzi aprowizacyi publicznej.

Umotywowany wniosek w tym kierunku przedłożyła Izba handlowa i przemysłowa departamentowi aprowizacyjnemu c. k. Namiestnictwa.

W sprawie ograniczenia sprzedaży środków żywności.

Magistrat wiedeński ogłosił w swym organie „Rathaus Korrespondenz“ wyjaśnienia w sprawie mylnego interpretowania zakazu zamykania sklepów z wiktuałami w dowolnych godzinach. Zakaz ten odnosi się mianowicie jedynie do tych wypadków, w których bez uzasadnionego powodu zamykają kupcy sklepy i przez takie postępowanie pozbawiają publiczność możności zaopatrywania się w konieczne środki żywności.

Dozwolonem natomiast jest chwilowe zamknięcie sklepu przed przepisanemi godzinami otwarcia w celu rozdziału towaru na drobne ilości, przez co umożliwia się szybszą ekspedycyę.

Z powodu ograniczonej liczby pracowników sklepowych, mogą też kupcy zamykać sklepy w godzinach obiadowych.

Zakaz płatności dla Włoch, Portugalii i Rumunii.

Dnia 22. października 1914 (Dz. p. p. 291) wydano na mocy rozporządzenia ministeryalnego zakaz płatności, obowiązujący dla Anglii i Francyi.

Obecnie rozporządzeniem z 9. października b. r. (Dz. p. p. 347) objęto tym zakazem także obywateli Włoch, Portugalii i Rumunii, jakoteż osoby zamieszkałe w tych państwach lub ich koloniach.

Zakaz ten dotyczy także wierzycieli (Erwerber), którzy w czasie po ogłoszeniu tego rozporządzenia nabyli pretensye bez względu na ich miejsce zamieszkania. Płatności konieczne do nabycia lub zatrzymania patentów i marek ochronnych są odnośnie do wymienionych państw dopuszczone.

Rozporządzenie to nie dotyczy obszarów okupowanych przez wojska austro-węgierskie lub niemieckie.

Ogłaszanie inseratów w czasopiśmie dla jeńców rosyjskich »Nedjelja«.

C. i k. Ministerstwo wojny zezwoliło na umieszczanie inseratów austr. i węg. firm w czasopiśmie, wydawanem dla rosyjskich jeńców »Nedjelja« (redakcya mieści się w Wiedniu I. Georg Cochplatz L. 3). Inseraty mogą odnosić się do artykułów dozwolonych do sprzedaży jeńcom wojennym lub do akcyi nawiązania stosunków handlowych z Rosyą po zawarciu pokoju.

Ogłaszanie inseratów może odbywać się pod następującymi warunkami:

Tekst inseratu należy nadesłać w języku niemieckim lub węgierskim w 3 równobrzmiących egzemplarzach do redakcyi »Nedjelja«, Wiedeń I. Georg Cochplatz 3.

W celu zapobieżenia ewentualnemu zamieszczaniu tajnych doniesień dla jeńców wojennych, wymagane jest poświadczenie bezwzględnego zaufania ogłaszającego, wystawione przez polityczną władzę powiatową lub państwową władzę policyjną. — W poświadczeniu tem winno być stwierdzone, iż firma ogłaszająca zajmuje się istotnie daną gałęzią handlu oraz, że zasługuje na bezwzględne zaufanie. — Trzy egzemplarze inseratu należy oddać do przestemplowania wymienionej wyżej władzy.

Komunikaty reklamowe dopuszczalne są pod tymi samymi warunkami, jednak tylko we formie, aby widocznem było, że jest to płatny inserat, a nie notatka redakcyjna.

Treść inseratów podlega cenzurze. Redakcya upoważnioną jest do odrzucenia podanych jej inseratów, bez ogłoszenia przyczyn oraz bez zwrotu kosztów.

Co do opłat za inseraty, jakoteż za tłómaczenia ich na język rosyjski należy porozumieć się z redakcyą »Nedjelja«.

Stosunki z Król. Polskiem.

Monopol spirytusu i wódek.

Na podstawie rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z dnia 22. kwietnia 1916 r., Nr. 55 Dz. Rozp. zarządził Jenerał-Gubernator wojskowy w Lublinie co następuje:

Z pod monopolu przywozu i sprzedaży wyjętą jest wódka, sprowadzona z Monarchii austro-węgierskiej, a wyrobiona z owoców lub z domieszką substancyi roślinnych (likier, rosolis, rum, koniak itd.), jak również wódka, wyrobiona z owoców na terenie okupacyjnym.

Wódka wprowadzona, wyjęta z pod monopolu, podlega opłacie, którą pobrać należy równocześnie z opłatą cłową i która wynosi przy tęgości do 50 stopni alkoholu 50%, a przy wyższej tęgości 75% stopy cłowej.

Opłatą tą objęte są rządowe opłaty komisyjne.

Osoby upoważnione do sprzedaży spirytusu lub wódki mogą sprzedawać tylko taki spirytus lub wódkę, które są wyjęte z pod monopolu, albo zostały nabyte od c. i k. Zarządu Wojskowego, albo wyrobione ze spirytusu lub wódki, nabytych od c. i k. Zarządu Wojskowego.

Producent oddaje c. i k. Zarządowi Wojskowemu spirytus lub wódkę w stanie surowym po 7 kop., w stanie oczyszczonym po 8.2 kop. za jeden stopień wiadrowy alkoholu, w miejscach dostawy, wskazanych przez c. i k. Zarząd Wojskowy. Ilość i tęgość oddanego płynu oznacza się urzędownie w miejscach odbioru, wskazanych przez c. i k. Zarząd Wojskowy każdemu producentowi.

Wynagrodzenie za rafinowanie ustala się na 1 kop. za stopień wiadrowy alkoholu, zawartego w oddanym i oczyszczonym spirytusie.

Ceny wymienione powyżej i wynagrodzenie za rafinowanie odnoszą się tylko do spirytusu, wyprodukowanego z ziemniaków lub zboża. Spirytusu, wyrobionego z innych płodów (z melasy, buraków), jak również spirytusu, otrzymanego przy fabrykacyi drożdży prasowanych, nie wolno przerabiać na spożycie, lecz jedynie na cele techniczne lub na wywoz za granicę; ceny i wynagrodzenie za rafinowanie tych rodzajów spirytusu ustanowi się w każdym poszczególnym wypadku w razie nabycia ich przez c. i k. Zarząd Wojskowy.

C. i k. Zarząd Wojskowy odstępuje handlarzom koncesyonowanym spirytus lub wódkę po cenie, którą ustali c. k. Wojskowe Jeneralne Gubernatorstwo w ten sposób, aby prowizya handlarza nie wynosiła więcej, jak 5% ceny sprzedaży.

Cena sprzedaży ma być uiszczoną w monecie złotej, która policzoną będzie według ogłoszonej wówczas jej wartości przyjęcia. Urząd odbiorczy upoważnia się do przyjmowania ceny sprzedaży w wypadkach godnych uwzględnienia w innej ustawowej monecie.

Cena sprzedaży wynosi 47 kop. za stopień wiadrowy alkoholu.

Powyższa cena niema zastosowania do wódki, wyjętej z pod monopolu, jak również do wódki, wyrobionej z nabytego od c. i k. Zarządu Wojskowego spirytusu z domieszką substancyi roślinnych (likier, rosolis, rum, koniak itd.).

Odbiór spirytusu lub wódki od producentów uskuteczniają jedynie organa, upoważnione do tego odnośnymi dekretami c. i k. Zarządu Wojskowego.

Spirytus lub wódkę oddaje się handlowi jedynie w stanie oczyszczonym, o tęgości 50 lub 95 stopni alkoholu, w ilościach co najmniej jednego wiadra (12.299 litrów), w pieczętowanych i w etykiety zaopatrzonych flaszkach, o pojemności 1/40, 1/20 lub 1/4 wiadra, albo w opieczętowanych beczkach lub w innych naczyniach.

Oddanie do handlu uwidacznia się we flaszkach, beczkach lub innych naczyniach, zapomocą etykiet i pieczęci.

Przy sprzedaży w naczyniach zamkniętych muszą być ceny, po których sprzedaje się spirytus lub wódkę, uwidocznione wyraźnie na odnośnem naczyniu. Przy wyszynku musi się obwieścić w lokalu szynkowym ceny za każdą ósmą część litra, względnie za naczynie o mniejszej pojemności, w którem szynkuje się wódkę.

Każdemu transportowi spirytusu lub wódki powinno towarzyszyć urzędowe poświadczenie, że odbywa się on w wykonaniu prawa monopolowego c. i k. Zarządu Wojskowego, albo za jego zezwoleniem.

Wyjęte z pod przepisu tego są transporty:

1. likieru, rosolisu, rumu, koniaku itd. lub wódki, pędzonej z owoców,

2. spirytusu lub wódki, oddanych już do handlu przez c. i k. Zarząd Wojskowy.

Przedsiębiorcy, zajęci wyrobem lub sprzedażą spirytusu lub wódki, mają trzymać się postępowania i przestrzegać wskazań, które wyda każdorazowo c. i k. Zarząd Wojskowy, co do rodzaju wyrobu i obrotu, w sprawie napełniania i rozlewania w naczynia, w sprawie oddania i przyjęcia spirytusu i wódki, wreszcie co do obowiązku wykazywania się.

Koncesya na handel spirytusem lub wódką, podlegających monopolowi, upoważnia do nabywania takich płynów w tych flaszkach, w których one wydawane bywają przez c. i k. Zarząd Wojskowy.

Koncesya na wyszynk upoważnia do nabywania płynów we wszystkich naczyniach, w których one wydawane bywają przez c. i k. Zarząd Wojskowy, oraz do sprzedaży także w naczyniach niezamkniętych.

Odnośnie do wódki nie podlegającej monopolowi, upoważnia koncesya do handlu, do nabywania i do sprzedaży wódki we wszystkich naczyniach zamkniętych, używanych w handlu, a koncesya na wyszynk — do nabywania w takichże naczyniach niezamkniętych.

Przedsiębiorcy, zajęci wyrobem spirytusu lub wódki zgłosić mają najpóźniej do dnia 31-go lipca każdego roku przez Komendy obwodowe te ilości, które zamierzają z góry wyrobić, względnie przerobić w najbliższym rocznym okresie ruchu (w kampanii), to jest: w czasie od 1. września jednego do 31. sierpnia następnego roku. C. i k. Jeneralne Gubernatorstwo zawiadomi następnie pojedyncze gorzelnie, jakiej ilości spirytusu i do których rafineryi dostawić mają. Kontyngent dostawy otrzymają wyłącznie gorzelnie rolnicze według swej zdolności produkcyjnej i w stosunku do wielkości uprawionej roli, należącej do gospodarstwa gorzelni, pod warunkiem, że wywaru otrzymanego przy wyrobie wódki, używać będą jako karmy dla bydła.

Gorzelnie i rafinerye, które nie były w ruchu ubiegłej kampanii, otrzymają tylko wówczas kontyngent dostawy, gdy c. i k. Wojskowe Jeneralne Gubernatorstwo zezwoli na podjęcie ruchu; zezwolenia takiego udzielać się będzie jedynie w miarę rzeczywistej potrzeby.

Przedsiębiorstwa, które dostarczą c. i k. Zarządowi wojskowemu w ciągu kampanii mniej jak 80% ilości, dostawić się mających, mogą być przez c. i k. Wojskowe Jeneralne Gubernatorstwo zamknięte, o ile nie udowodnią niemożliwości dostarczenia ilości, odpowiadającej zgłoszeniu.

Przepis ten nie dotyczy wódki, wyrobionej z domieszką substancyi roślinnych (likier, rosolis, rum, koniak itd.), jak również wódki, pędzonej z owoców.

Przywóz i sprzedaż spirytusu denaturowanego nie podlega niniejszemu rozporządzeniu i będzie przez c. i k. Wojskowe Jeneralne Gubernatorstwo osobnymi przepisami unormowane. Także sposób denaturowania i sprowadzanie środka denaturacyjnego będą ustalone.

Gorzelniom rolniczym przyznaje się opust zanikowy w ilości 2% całorocznej produkcyi. Ten opust zanikowy obejmuje wszystkie straty gorzelni powstałe przy wyrobie, w magazynie i z powodu transportu.

Dalsze bonifikowanie gorzelń nie ma miejsca.

Zapasy spirytusu, znajdujące się w dniu 1. października 1916 r. w gorzelniach i rafineryach, będą odebrane przez c. i k. Zarząd Wojskowy.

Opłata monopolowa, uiszczona poprzednio za te ilości, będzie przy odbiorze zwrócona, przyczem przyznaje się dla spirytusu rektyfikowanego dodatek w wysokości 2% na pokrycie strat rafinacyjnych i składowych, zatem po 30.6 kop. za stopień wiadrowy odebranego rektyfikowanego spirytusu.

Zapasy spirytusu i wódki od jednego wiadra w górę, które znajdują się w dn. 1. października 1916 roku w magazynach (hurtowniach) i u handlarzy, podlegają opłacie dodatkowej w wysokości 4 kop. za stopień wiadrowy alkoholu.

Wysokość składowego w razie zajścia przeszkody w ruchu.

W razie zajścia przeszkody w ruchu pobiera się na stacyach c. i k. Kolei wojskowej północnej tytułem składowego od towarów zalegających na stacyi wysyłającej lub którejkolwiek innej w drodze następujące kwoty: od 100 kg za każdą rozpoczętą dobę 2 hal. z tem ograniczeniem jednak, że najmniejsze składowe od wysyłki wynosi 5 hal.

Wysyłanie do c. i k. obszarów zajętych Królestwa Polskiego pakietów pocztowych z towarami, których wywóz jest zakazany.

Wysyłka do c. i k. obszarów zajętych w Królestwie Polskiem prywatnych pakietów pocztowych z towarami, których wywóz z Austryi jest zabronionym — może być w myśl rozp. c. i k. Ministerstwa handlu (Dz. rozp. poczt i telegrafów Nr. 122) wyjątkowo dozwoloną pod warunkiem, że do każdej paczki dołączonym zostanie certyfikat wywozowy, wystawiony przez c. i k. Urząd wywiadowczy w Krakowie, Radomiu, Rzeszowie lub Lwowie.

Otwarcie nowych urzędów pocztowych.

Z dniem 1. września b. r. otwarto dla prywatnego ruchu pocztowego nowe etapowe urzędy pocztowe II .klasy w Jedlińsku, Iwaniskach, Nowym Korczynie, Ożarowie i w Widawie.

W urzędach tych można nadawać jedynie kartki korespondencyjne, otwarte listy, druki (gazety), próbki towarowe — odbierać zaś kartki korespondencyjne, otwarte i zamknięte listy, druki (gazety), próbki towarowe i paczki bez oznaczonej wartości aż do 5 kg.

Komunikacye.

Podwyższenie należytości stemplowych od listów przewozowych (frachtów) w obrocie kolejowym.

Nowo wydane rozporządzenie o należytościach stemplowych na dokumenty frachtowe dla obrotu kolejowego, obowiązujące od 1. listopada b. r., obejmuje następujące przepisy:

1. Opłacie stemplowej podlegają wszystkie listy przewozowe, wystawione w Austryi dla przesyłek do stacyi położonych w Austryi, na Węgrzech, Bośni i Hercogowinie oraz zagranicą.

Wysokość opłat stemplowych wynosi:

dla przesyłek drobnych — 30 h. od listu przewozowego,

dla przesyłek o ciężarze 5.000 kg oraz dla przesyłek o mniejszej wadze, zajmujących atoli cały wagon kolejowy — 1 K 20 h. za każdy list przewozowy.

Karty dodatkowe, dodane do listu przewozowego dla uzupełnienia rubryki zawartości przesyłki (Einlageblatt) podlegają ostemplowaniu w tej samej wysokości, jak odnośny list przewozowy. Po myśli postanowień regulaminu ruchu winny karty dodatkowe dla uzupełnienia zawartości przesyłki mieć ten sam format, jak list przewozowy.

Inne załączniki do listów przewozowych jak papiery cłowe, wykazy przenoszeń, certyfikaty itp. nie podlegają ostemplowaniu.

Wyjątki: Listy przewozowe na przesyłki mleka, ziemniaków i jarzyn o wadze nieprzekraczającej 100 kg podlegają zniżonej opłacie stemplowej 10 h., o ile stacya przeznaczenia położoną jest w obrębie Austryi.

Tego rodzaju przesyłki o wadze poniżej 100 kg nadane do stacyi poza Austryą, podlegają opłacie 30 h.

Przy przesyłkach wyżej wymienionych środków żywności o wadze ponad 100 kg należy opłacać normalną należytość w wysokości 30 h., względnie 1.20 K (od 5.000 kg względnie całego wagonu).

Przesyłki żywych zwierząt, transportowanych bezpośrednio w wagonach kolejowych, podlegają opłacie wynoszącej 1.20 K bez względu na ciężar z tem ograniczeniem, iż przy wysyłce 4 (czterech) sztuk nierogacizny, kóz, owiec, osłów, psów i innych drobnych zwierząt, należy się tylko stempel za 30 hal.

2. **Przesyłki, podlegające opłacie stemplowej przy odbiorze.** Przy przesyłkach przybywających ze stacyi położonych poza obrębem Austryi ponosi koszta stemplowe odbiorca, a mianowicie przez opłatę należytości stemplowej za poświadczenie odbiorcze.

Należytości te wynoszą:

Przy drobnych przesyłkach 30 h.

przy przesyłkach o ciężarze 5.000 kg lub przy przesyłkach całowagonowych K 1.20.

Przy przesyłkach z Węgier, Bośni i Hercogowiny opłaca odbiorca zamiast K 1.20 tylko 1 K, względnie zamiast 30 hal. tylko 10 hal.

Przesyłki mleka, ziemniaków i jarzyn o ciężarze poniżej 100 kg, pochodzące z tych krajów, wolne są od opłaty stemplowej.

3. Przesyłki tranzytujące Austryę nie podlegają wogóle opłacie stemplowej.

4. Duplikaty listów przewozowych, zastępujące poświadczenia nadawcze oraz same poświadczenia nadania drobnych przesyłek są wolne od opłat.

5. **Sposób opłacania wyżej wymienionych należytości stemplowych przy nadaniu:** Nadawca winien użyć listu przewozowego z wydrukowaną marką stemplową na 30 hal. względnie na 1.20 K. Tylko przy załącznikach wolno uiścić należytość przez naklejenie marki stemplowej.

Przy odbiorze: Przesyłki, pochodzące ze stacyi położonych poza obrębem Austryi wydane będą jedynie za poświadczeniem względnie za awizem, na którem wydrukowaną jest marka stemplowa na 30 hal. względnie 1.20 K.

W ruchu z Węgrami wynosi ta marka stemplowa:

dla drobnych przesyłek 10 hal.,

dla przesyłek o wadze 5.000 kg 1 K.

Jeżeli listy przewozowe wystawiane na stacyach leżących poza granicami Austryi zawierają kartki dodatkowe, należy przy odbiorze uiścić za każdy arkusz dodatkowy tę samą należytość stemplową, jaka przypada za sam list przewozowy. Należytość tę uiszcza się zapomocą stempli, naklejanych na awizie.

Postanowienia przejściowe dla używania starych druków. Listów przewozowych lub transportowych (Beförderungsscheine) z wydrukowaną marką stemplową na 2 lub 10 halerzy (przy listach frachtowych zagranicznych — 4 hal. lub 20 hal), znajdujących się w posiadaniu kupców, nadawców przesyłek lub kolei wolno używać także po 1. listopada b. r., o ile zaopatrzy się je dodatkowo markami stemplowemi do wysokości 30 hal. względnie 1 K 20 h., ewentualnie 10 hal. (na mleko, ziemniaki i jarzyny poniżej 100 kg).

Używanie starych druków dozwolone jest tylko do 31. grudnia 1917.

Wymiana nieużytych listów frachtowych z wydrukowanym stemplem na 2 hal. lub 10 h., względnie 4 hal. lub 20 hal. oraz poświadczeń transportowych z wydrukowaną marką stemplową na 2 h. lub 10 h. jest niedozwolona.

Wymiana uszkodzonych frachtów ze staremi markami stemplowemi. Wymianę uszkodzonych frachtów z wydrukowanymi znaczkami stemplowymi za 2 halerze, 4 halerze, 10 hal. lub 20 hal. na listy frachtowe ze znaczkami stemplowymi za 30 hal. lub 1 K 20 hal. przeprowadza się od 1. listopada b. r. przez zrównanie wartości stemplowej uszkodzonych frachtów z wartością stemplową nowo wydanych listów frachtowych.

Zniesienie drobnych przesyłek opłacanych zapomocą marek (Markenkolli).

Z dniem 1. listopada 1916 zastanowiony zostaje w obrębie c. k. austr. kolei państwowych przewóz drobnych przesyłek opłacanych zapomocą marek (Markenkolli).

Informacye i dostawy.

Zapewnienie robotników z Królestwa Polskiego dla przemysłu galicyjskiego.

C. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi) rozesłało do Starostw, Izb handlowych i przemysłowych itd. okólnik w sprawie zapewnienia robotników z Królestwa Polskiego dla przemysłu galicyjskiego. W okólniku tym podano sposób postępowania przy pozyskiwaniu robotników, ustalony po porozumieniu się Centrali z Centralnem biurem pośrednictwa pracy przy c. i k. Jeneralnem Gubernatorstwie w Lublinie.

Normy postępowania określono w następujący sposób:

Pośrednictwo pracy i w zawarciu kontraktu pracy poruczono Ekspozyturze Galicyjskiego krajowego biura pracy w Oświęcimiu.

Przedsiębiorstwa potrzebujące robotników mają zgłaszać swe zapotrzebowanie c. k. Namiestnictwu, podając dokładnie ilość i kategoryę robotników oraz wysokość i rodzaj wynagrodzenia.

Na podstawie nadesłanych przez przedsiębiorstwa zgłoszeń na zapotrzebowanie robotników, c. k. Namiestnictwo zamawia robotników w Centralnem biurze pośrednictwa pracy w Lublinie, które zleci biurom pośrednictwa pracy przy Komendach obwodowych ich wyszukanie.

O wyszukaniu robotników zawiadamiać będą Komendy obwodowe c. k. Namiestnictwo, jakoteż Ekspozyturę krajowego biura pracy w Oświęcimiu.

W międzyczasie c. k. Namiestnictwo odstępuje nadeszłe zgłoszenia przedsiębiorstw Ekspozyturze Galicyjskiego krajowego biura pracy, która wygotuje 3 egzemplarze kontraktu o warunkach podanych przez poszczególne przedsiębiorstwa i przeszle je pracodawcom do podpisu. Podpisane kontrakty mają pracodawcy zwrócić zaraz Ekspozyturze.

Po nadejściu od Komend obwodowych zawiadomień o wyszukaniu robotników, Ekspozytura spisze kontrakty, w których na razie występować będzie ona jako pracodawca i przeszle je odnośnym Komendom obwodowym. Komendy te zatwierdzają kontrakty i zaopatrzywszy w nie robotników, jakoteż w świadectwa nieposzlakowania pod względem politycznym i świadectwa moralności, wyszlą robotników do Oświęcimia.

Przybyłych tam robotników przydziela Ekspozytura przedsiębiorstwom, które zgłosiły zapotrzebowanie robotników, a to w ten sposób, że każdemu przedsiębiorcy przydzieli się rozporządzalną w danej chwili ilość żądanej przez niego kategoryi robotników. Samo zawarcie właściwego kontraktu pracy nastąpi w ten sposób, że na kontraktach poprzednio już podpisanych przez pracodawców umieści się brakujące w nich dotąd nazwiska robotników.

Bezpośrednio po zawarciu kontraktów pracy zostanie zarządzone przewiezienie robotników do odnośnych miejsc pracy.

Koszta transportu robotników do miejsca pracy, strawnego w czasie podróży, utrzymania w Oświęcimiu oraz opłatę należytości za pośrednictwo, pokrywać będzie c. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi).

Zauważa się, że pozyskanie robotników z Królestwa Polskiego z powodu wielkiego zapotrzebowania sił roboczych na miejscu, jak też i w innych krajach koronnych jest połączone z wielkiemi trudnościami. — Leży tedy w interesie samych przedsiębiorstw oferować korzystne warunki wynagrodzenia, o ile możności zapewnić robotnikom stosowne umieszczenie i pomoc w nabywaniu artykułów żywności, a nawet starać się o ich wyżywienie, szczególnie w miejscowościach, gdzie natrafia ono na trudności.

Zapewnienie surowców po wojnie.

Izba handlowa i przemysłowa w Bernie uchwaliła przedłożyć Ministerstwu handlu pewne wnioski w sprawie pokrycia zapotrzebowania surowców po wojnie.

Zdaniem Izby berneńskiej winien rząd po zawarciu pokoju zwolnić surowce zakupione zagranicą i zapłacone przez austryackich przemysłowców wzgl. handlarzy, a to z pewnemi ograniczeniami, zarządzonemi przez Ministerstwo handlu. Nabywanie surowców zagranicą należałoby przez wzgląd na interesy gospodarcze państwa gorąco popierać, przedewszystkiem przez ustanowienie warunków, pod jakimi możnaby je w swoim czasie zużytkować. Utworzone przez rząd centrale przemysłowe nie nadają się do czynienia zakupów zagranicą, gdyż byłyby same narażone na wielkie ryzyko, podczas gdy w Niemczech całe lub większą część ryzyka bierze na siebie skarb państwowy. Celem uniknięcia zbyt wielkiego importu, który mógłby zaszkodzić naszym interesom ekonomicznym, dalej celem uzyskania możliwie ujednostajnionego zajęcia dla przedsiębiorstw przemysłowych i robotników, jakoteż utrzymania wartości naszej waluty, wskazane byłoby jak najrychlejsze wydanie przez rząd odpowiednich zarządzeń. Pierwszym krokiem w tym kierunku winno być utworzenie dla czynności przejściowych specyalnej centrali, której zadaniem byłoby przeprowadzenie wszelkich prac wstępnych, przedewszystkiem natury statystycznej i organizatorskiej.

Wskazanem wydaje się dalej utrzymanie działalności Centrali dewiz (Devisenzentrale), która jedynie byłaby uprawnioną oddawać do dyspozycyi waluty dla wyrównania rachunków za towary miportowane.

Za konieczny postulat uważa następnie Izba berneńska jednolite postępowanie rządu austryackiego i węgierskiego, tudzież działanie w porozumieniu z zarządem wojskowym, którego zapotrzebowania różnych artykułów także w czasie przejściowym nie można niedoceniać.

Centrali dla gospodarstwa przejściowego (Übergangswirtschaft) winni być przydani doradcy z grona przedstawicieli przemysłu i handlu, mający za zadanie ocenę korzyści, mogących wypłynąć z danego importu, jakoteż centrala ruchu (Verkehrszentrale), do której kompetencyi należałoby przygotowanie miejsca w okrętach dla towarów, które mają być przewiezione.

Centrala dewiz winna być upoważnioną do wykluczenia od oddawania waluty tych firm, któreby przez samodzielne operacye walutowe na targach zagranicznych działały na szkodę naszych interesów finansowych.

Dostawa opasek brzusznych.

C. i k. Ministerstwo wojny rozpisuje dostawę ciepłych opasek brzusznych. Krój i wykonanie muszą być dostosowane do przepisów. Barwa jest obojętną, o ile tylko zabarwienie jest nieszkodliwe dla zdrowia.

Oferenci winni posiadać materyały potrzebne na składzie.

Oferty z wzorami należy nadsyłać w krótkim terminie do 13. Oddziału (Bestellgruppe) c. i k. Ministerstwa wojny.

Przepisane wzory opasek nabyć można w Oddziale wzorów ubrań w Brunn am Gebirge (Abteilung für Bekleidungsmuster).

Zmiany w rejestrze handlowym.

Wpisano firmę:

Efroim Rothblum, hurt. handel nafty w Krakowie.

Zmiany i dodatki przeprowadzone przy firmach:

Spółka oszczędności i pożyczek w Jodłówce tuchowskiej (zmiany w zarządzie).

Powiatowa Spółka rolnicza w Bochni (wybór nowego członka zarządu).

Elektrownia m. w Krakowie, (zmiany w podpisie).

Drukarnia przemysłowa, Spółka z ogr. por. w Krakowie (podwyższono kapitał zakładowy, zmieniono kontrakt spółki, oraz udzielono prokurę Karolowi Podgórczykowi).

Odpowiedzialny redaktor: Dr. Rudolf Beres. Nakład i własność Izby handlowej i przemysłowej. — Czcionkami Drukarni Narodowej w Krakowie.